

Persbericht

Luxemburg, 11 januari 2023

Reizen tijdens de pandemie: het digitale EU-COVID-certificaat was doeltreffend, andere hulpmiddelen waren minder succesvol

Het digitale EU-COVID-certificaat heeft bijgedragen aan de coördinatie van reisbeperkingen tussen de EU-landen en was doeltreffend voor het faciliteren van reizen tijdens de COVID-19-pandemie. Volgens een verslag dat de Europese Rekenkamer (ERK) vandaag heeft gepubliceerd, was het effect van de andere EU-hulpmiddelen bescheiden. De auditors stelden vast dat de Europese Commissie snel handelde om geschikte technologische oplossingen voor te stellen. Het gebruik van deze hulpmiddelen door de EU-landen liep echter sterk uiteen, waardoor het effect ervan op het faciliteren van reizen ongelijk was. De auditors roepen de EU op zich beter voor te bereiden, zodat zij eventuele toekomstige noodsituaties beter het hoofd kan bieden.

In maart 2020, kort na de vaststelling van de eerste COVID-19-gevallen in Europa, zijn de EU-landen begonnen met het opleggen van grenscontroles en reisverboden. Ondanks haar beperkte bevoegdheid op het gebied van het volksgezondheidsbeleid nam de Europese Commissie verschillende initiatieven om het effect van deze maatregelen op het vrije verkeer te beperken. De Commissie ontwikkelde met name een aantal hulpmiddelen om reizen te faciliteren en positieve COVID-19-gevallen te helpen opsporen. Daarbij ging het om een gateway voor contactonderzoek, digitale traceringsformulieren voor passagiers en een platform voor EU-lidstaten voor de uitwisseling van deze formulieren, en het digitale EU-COVID-certificaat. De EU had voor de ontwikkeling van deze IT-hulpmiddelen 71 miljoen EUR vrijgemaakt.

De auditors stelden vast dat de Commissie snel financiering had gemobiliseerd en een pragmatische aanpak had gevolgd om de hulpmiddelen onder tijdsdruk te ontwikkelen. De gateway voor contactonderzoek werd zeven maanden na het begin van de pandemie operationeel. Het digitale certificaat werd voltooid voordat de EU-landen klaar waren met de opstelling van hun vaccinatieplannen. De traceringsformulieren voor passagiers werden daarentegen te laat ontwikkeld, aangezien sommige lidstaten hun eigen nationale oplossingen al eerder beschikbaar hadden gesteld. De auditors merken ook op dat de Commissie er niet in was geslaagd de terughoudendheid van bepaalde lidstaten weg te nemen wat betreft het gebruik van de EU-hulpmiddelen vanwege gegevensbescherming en andere juridische kwesties, en ook omdat zij al hun eigen nationale hulpmiddelen hadden ontwikkeld. De Commissie pakte

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

gegevensbeschermingskwesaties over het algemeen aan en paste goede IT-beveiligingspraktijken toe.

“Het was van cruciaal belang dat alle EU-landen gemeenschappelijke hulpmiddelen aannemen om de beperkingen van het vrije verkeer te coördineren en het reizen te faciliteren, ondanks de ongekende situatie waarmee wij werden geconfronteerd”, aldus Baudilio Tomé Muguruza, het ERK-lid dat verantwoordelijk is voor de controle. “Niet alle EU-hulpmiddelen werden door de lidstaten gebruikt, en het succes van het digitale EU-COVID-certificaat werd niet weerspiegeld in andere hulpmiddelen.”

Slechts vier lidstaten maakten gebruik van het digitale EU-traceringsformulier voor passagiers. Van de bijna 27 miljoen formulieren die tegen februari 2022 waren uitgegeven, waren negen van de tien formulieren uitgegeven door slechts één EU-lidstaat, Italië. Er werd bovendien amper gebruik gemaakt van het uitwisselingsplatform; tegen eind februari 2022 waren slechts 256 formulieren uitgewisseld (op één na allemaal afkomstig uit Spanje). Het gebruik van contacttraceringapplicaties liep sterk uiteen: tegen mei 2022 was het leeuwendeel aan gegevens op de gateway (83 %) afkomstig van gebruikers uit Duitsland. In de praktijk was het digitale EU-COVID-certificaat het enige hulpmiddel dat in alle lidstaten werd gebruikt, en zelfs in 45 niet-EU-landen en -gebieden. Tegen maart 2022 waren meer dan 1,7 miljard certificaten afgegeven. De auditors concludeerden dat alleen het digitale EU-COVID-certificaat heeft bijgedragen aan de coördinatie van reisbeperkingen tussen de EU-landen en doeltreffend was voor het faciliteren van reizen tijdens de COVID-19-pandemie.

Tot slot wordt in het controleverslag ook gewezen op het ontbreken van specifieke procedures voor het gebruik van deze hulpmiddelen op de langere termijn, of voor de snelle reactivering ervan voor het geval ze weer nodig zijn. De huidige rechtsgrondslag voor het digitale EU-COVID-certificaat verstrijkt bijvoorbeeld in juni van dit jaar; indien deze wordt verlengd, dan zal dat via de standaardwetgevingsprocedure van de EU gebeuren.

Achtergrondinformatie

Deze controle heeft betrekking op de periode van oktober 2020 tot juni 2022 en richt zich op de vier hierboven genoemde EU-hulpmiddelen, met inbegrip van de daarmee verband houdende EU-financiering. Deze heeft geen betrekking op EU-financiering voor COVID-19-vaccinatie, die wij eerder hebben beoordeeld in het [Speciaal verslag over de aankoop door de EU van COVID-19-vaccins](#).

Deze controle vormt een aanvulling op het [Speciaal verslag van de ERK over het recht op vrij verkeer in de context van de COVID-19-crisis](#) (uitgevaardigd in juni 2022), waarin werd gekeken naar de controles aan de grenzen binnen het Schengengebied tijdens de pandemie.

Speciaal verslag 01/2023, *“Hulpmiddelen om reizen binnen de EU tijdens de COVID-19-pandemie te faciliteren — Relevante initiatieven met een impact variërend van succes tot beperkt gebruik”*, is beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu — M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — M: (+352) 691 553 547